

Motion till riksdagen 2023/24:778

av **Sven-Olof Sällström m.fl. (SD)**

Militärt försvar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett tvåprocentsmål per försvarsbeslutsperiod och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta Försvarsmaktens roll och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta direktiven i motionen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver ta hänsyn till förslaget om ledning och samverkan och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga förslaget om internationella insatser och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta personalfrågan och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta veteranfrågor och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete bör beakta frivilligorganisationerna och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta Försvarsmaktens materielförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta fortsatta satsningar på forskning och utveckling och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta inriktningen för armén och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta inriktningen för marinen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta inriktningen för flygvapnet och tillkännager detta för regeringen.

Ett trovärdigt försvar kräver en långsiktig finansiering

Rysslands angrepp på Ukraina den 24 februari 2022 visar tydligt på behovet av att omedelbart och kraftfullt stärka det svenska försvaret. Den ryska ledningen har mycket tydligt visat att man är beredd att bryta mot internationella regler och bestämmelser för att uppnå sina imperialistiska mål – inklusive militärt våld i en omfattning som vi inte upplevt sedan 1945. Det militära våldet, som urskillningslöst riktats mot både militära och rent civila mål, har även kombinerats med organiserade brott mot folkrätten, i form av avrättning och tortyr av krigsfångar och civila ukrainska medborgare. Sveriges framtida försvarspolitik måste utgå ifrån att Ryssland med dess nuvarande, likartade eller följande regim, inte kommer att följa internationella regler och avtal utan istället utnyttja de svagheter som dessa innebär för de demokratiska länderna i den västliga försvarsalliansen och dess olika partner. Det är också viktigt att understryka att Rysslands ambition kommer vara att återta den markstridsförmåga som gått förlorad i Ukraina, och den nuvarande bedömningen är att detta kommer ske inom några år. Denna motion syftar till att på både kort och lång sikt höja och säkerställa att Försvarsmakten har rätt förutsättningar för att skapa en avhållande tröskeeffekt mot Ryssland. Härvid skall hela landet kunna försvaras i samverkan med det civila försvaret mot en dimensionerande motståndare som utgörs av ett Ryssland med fortsatta imperialistiska stormaktsambitioner. Försvaret av Sverige börjar med en upprustning av försvaret i enlighet med Natos artikel 3 och bygger därefter vidare på Sveriges övriga åtaganden och kommande uppgifter inom försvarsalliansen.

Det kommer att krävas långsiktiga investeringar och medvetna ekonomiska satsningar för att återta och bygga upp vår operativa förmåga. För att kunna genomföra detta effektivt måste Försvarsmakten få motsvarande långsiktiga inriktningar och tydliga ekonomiska ramar som inte påverkas av makroekonomiska effekter eller regeringskiftet. Omvärlden har mot vår önskan blivit betydligt mer osäker och de misstag som gjorts med besparingar och neddragningar under 1990-talet fram tills idag får inte återupprepas. Generellt bör försvarsanslagen minst motsvara 2 procent av BNP, enligt Natos direktiv, men fokus måste ligga på verklig förmågehöjning. I direktiven till Försvarsmakten måste sålunda måluppfyllnaden vad avser militära förmågor vara i huvudfokus och inte procentuella ekonomiska redovisningsmål. I direktiven till Försvarsmakten ska dessa förmågemål tydligt beskrivas och vara mätbara. Sverigedemokraterna anser att 2 procent utgör ett golv och inte ett tak.

Försvarsmaktens roll

Sveriges försvar bygger på en deklarerad folkvilja att Sverige skall vara en självständig och fri nation med en försvarsmakt som på ett trovärdigt sätt har en verklig förmåga att i samverkan med det civila försvaret skydda landet och dess medborgare. Försvarsmakten ska med stöd av civilförsvaret och eventuella framtida allierade kunna hävda vår territoriella integritet under fred och kris samt kunna avvärja en invasion över land- eller sjögräns i händelse av väpnat angrepp och krig. Försvaret av Sverige ska kunna föras dynamiskt och uthålligt över och inom vårt territorium. Sverige ska ha en militär förmåga och beredskap som avhåller en möjlig motståndare från att angripa Sverige samt ha förmåga att bistå allierade länder inom ramen för de olika försvarssamarbetena så att den gemensamma försvarsförmågan verkar krigsavhållande. Ett ryskt angrepp på

Sverige kommer sannolikt inledas och kombineras med hot om insättande av massförstörelsevapen, påverkansoperationer, cyberattacker, sabotageoperationer under falsk flagg men även med mer direkta militära operationer såsom luftangrepp med fjärrstridsmedel i syfte att bryta vår försvarsvilja innan ett eventuellt direkt militärt angrepp inleds. Ryssland kommer oberoende av utgången av kriget i Ukraina att dra lärdomar därav och vi måste därför planera mot en motståndare som kommer att både satsa på nyutveckling av såväl materiel som metoder men som även bygger upp en större krigsmakt av mer traditionell typ, det vill säga med stor personalstyrka och stora mängder med äldre och billigare materiel som kan sättas in i ett utnöttningskrig. Den ryska utvecklingen måste noggrant följas upp och analyseras och tjäna som grund för en framtida forskning för anpassning av det svenska försvaret och kommande försvarsbeslut.

Ytterst är det den högsta politiska beslutande makten som avgör hur, var och när kampen skall föras. Landets samlade försvarsvilja är beroende av tilltron till systemet, Försvarsmaktens och det civila försvarets upplevda förmåga att effektivt värna landet och befolkningen samt den politiska ledningens förmåga att fatta beslut i tid. Ryssland kommer att lägga stora resurser på att redan innan rena öppna krigshandlingar utbrutit bryta vår försvarsvilja och motståndskraft. Sverigedemokraterna anser att vårt totalförsvar – och därmed i synnerhet det militära försvaret – skall ha en god förmåga att självständigt hantera såväl svåra kriser som krig under en period av minst tre månader. Vid försvaret av Sverige måste stridskrafterna förfoga över en god tillgång av såväl teknologiskt avancerade system som mängdmateriel och ammunition. En stark och folkligt förankrad försvarsvilja uppnås främst genom återuppbyggnad av värn- och civilplikten samt ett tydligt ökat stöd för våra frivilligorganisationer.

Den dagsaktuella hotbilden får inte utgöra den viktigaste utgångspunkten när vi beslutar om försvarets storlek och organisation utan en långsiktig strategisk bedömning av den dimensionerande motståndarens, dvs Rysslands, förmåga och intentioner i vårt närområde måste vara riktmärket. Försvarsplaneringen måste utgå från att vi måste ha kapacitet att möta ett ”worst case scenario” och bygga på kvalitetssäkrade underrättelseanalyser som tar hänsyn till så kallade low probability but high impact- scenarion.

Direktiven till det militära försvaret

Det svenska försvaret ska med alla till buds stående medel bevara rikets frihet, självständighet och statskick. Det militära försvarets uppbyggnad kräver långsiktighet och tydligt kommunicerade målbilder på grund av långa ledtider vid materielbeställningar men även för att ta fram och implementera nya koncept. På motsvarande sätt krävs lång tid att utbilda professionella chefer och specialister.

Med anledning därav är det av yttersta vikt att målbilden är väl förankrad hos såväl Försvarsmakten som den politiska nivån och att den tar höjd för tänkbara, om än inte alltid uppenbara, försämringar i omvärldsläget och utveckling av den dimensionerande fiendens förmågor. Vid långsiktig försvarsplanering bör därför den önskvärda försvarsförmågan vara den dimensionerande variabeln och inte en statisk, konjunkturkänslig ekonomisk ram. Denna önskvärda förmåga skall vara kommunicerad och accepterad, inte bara internt utan även gentemot våra samarbetspartners inom ramen för Nato och EU.

Riksdag och regering fastställer de säkerhetspolitiska målsättningarna och tilldelar anslag så att Försvarsmakten kan nå sina mål. Vidare ansvarar riksdag och regering för att beordra beredskapshöjningar samt militära insatser, både nationellt och internationellt. På Försvarsmakten ligger att utifrån tilldelade resurser planera, genomföra och utvärdera verksamhet för att nå de uppsatta säkerhetspolitiska målen, utveckla strategi och taktik samt planera för och genomföra militära operationer. Försvarsmakten ska kunna genomföra selektiva beredskapshöjningar och dess förband ska därefter med delar kunna genomföra mobilisering med kort förberedelsetid samt med huvuddelen senast inom 1–2 veckor. För att kunna producera krigsförband är Försvarsmakten beroende av regementen, flottiljer och marinbaser samt övnings- och skjutfält. För att få bedriva verksamhet vid övnings- och skjutfälten krävs miljötillstånd. Processen från ansökan till slutligt tillstånd tar lång tid, som regel flera år. Den långdragna processen påverkar Försvarsmaktens möjlighet att etablera nya regementen och skjutfält. Sverigedemokraterna anser därför att nödvändiga miljötillstånd ska utfärdas i anslutning till beslut om upprättande av nya regementen eller övnings- och skjutfält och att undantas från gängse processer, inklusive att förtur för försvarsverksamhet skall vara den ledande principen.

Försvarsmaktens huvuduppgifter

Det militära försvaret ska i fred och kris, enskilt eller i samverkan med andra myndigheter eller allierade nationer, ha förmåga att:

- Över tid hävda Sveriges territoriella integritet till lands, till sjöss och i luften.
- Tidigt upptäcka, identifiera och i vissa fall neutralisera hot mot rikets säkerhet.
- Snabbt sprida kritiska resurser, till exempel flygförband och luftvärnssystem, för att undgå olika former av bekämpning.
- I samverkan med andra myndigheter bistå med utbildning och insatser för skydd av samhällskritiska funktioner, till exempel energiförsörjning, strategiska kommunikationer och vattenförsörjning.
- Kunna bistå allierade nationer/samarbetspartners i vårt närområde.
- Kunna stödja allierade nationers/samarbetspartners förbands förflyttning genom eller gruppering inom svenskt territorium.
- Kunna genomföra selektiva beredskapshöjningar för att tidigt kunna besätta/bevaka/skydda infallsportar, basområden samt knutpunkter för genomförande av allmän mobilisering.
- Kunna delta i av FN, Nato och EU beslutade fredsbevarande operationer under förutsättning att detta inte menligt påverkar vår nationella försvarsförmåga.

Vid ett väpnat angrepp eller hot om förestående väpnat angrepp ska det militära försvaret, enskilt eller i samverkan med allierade nationer/samarbetspartners, ha förmåga att:

- Möta och hejda en angräpare i tre strategiska riktningar.
- Efter hand kraftsamla och i samverkan mellan samtliga vapengrenar slå en angräpare i en riktning.
- Militärt bistå en allierad nation/samarbetspartner i vårt närområde utifrån gällande gemensam försvarsplanering.

- Övervaka och skydda sjöförbindelser i Östersjön och Västerhavet, med särskild vikt lagd vid förbindelser till Göteborgs hamn och sjöförbindelserna till de baltiska staterna.
- Hindra en angripare från att överraskande ta eller ockupera strategiskt viktiga områden, till exempel Stockholm, Gotland och de strategiskt viktiga förbindelserna mellan Norge och Finland.
- Hindra eller försvåra för en angripare att med sabotageförband, fjärrstridsmedel och/eller strategiska flygangrepp angripa centrala ledningsfunktioner, basområden eller kritisk infrastruktur.
- Ta emot, transitera och stödja allierade förband på/genom svenskt territorium.
- Genomföra gemensamma operationer med allierade förband/samarbetspartners förband.
- Genomföra operativa koncentreringstransporter till lands, till sjöss och/eller i luften i syfte att kunna kraftsamla tillgängliga militära resurser för att nå ett avgörande. Detta ska kunna ske både inom riket och inom ramen för gemensam försvarsplanläggning även utanför svenskt territorium.

Ledning och samverkan

En presumtiv motståndare strävar efter att lamslå vår ledningsförmåga så att våra möjligheter att i rätt tid och på rätt plats möta en angripare med våra samlade resurser försvåras eller helt omöjliggörs. Detta kan mycket väl inledas långt före ett öppet väpnat angrepp till exempel i form av cyberattacker, desinformationskampanjer, sabotage mot kritiska samhällsfunktioner, eliminering av centrala beslutsfattare samt biologisk krigföring. För att motverka detta måste Sverige förfoga över ett robust gemensamt kommunikationssystem som tillåter samverkan mellan myndigheter och ledningsnivåer. Vidare måste ledning i olika situationer kontinuerligt övas i syfte att säkerställa vår förmåga att fatta svåra beslut i kritiska situationer och med begränsat beslutsunderlag. Dyliga ledningsövningar bör ske återkommande inom hela totalförsvaret och på samtliga nivåer. En viktig del av dessa övningar är att öka personkännedomen inom och mellan organisationer så att oförutsedda problem utan uppenbar lösning kan hanteras snabbt och effektivt i samverkan med andra ansvarsområden. Ledningscentraler och andra mål som kan vara värdefulla för en angripare ska ha tillgång till bergrum eller på annat sätt skyddas. Spridning och redundans är kompletterande skyddsmetoder, varför det är viktigt att antalet centraler blir större och att spridningsprincipen nyttjas. Strategiskt viktiga ledningscentraler ska omgärdas av sekretess och vara skyddsobjekt. Den högsta ledningen och ledningscentralernas staber ska ha en hög beredskap och öva kontinuerligt. För att effektiv ledning skall kunna utövas krävs ett så bra gemensamt beslutsunderlag som det är möjligt att få fram, i synnerhet när det gäller att ensa lägesuppfattningen inom och mellan myndigheter. Detta kräver säkra och robusta ledningssystem och vana att hantera dessa. Samverkan med övriga nordiska länders totalförsvars ledningsfunktioner bör samövas och på sikt kommer detta även gälla Natos ledningsstruktur.

Internationella insatser

I och med Sveriges kommande inträde i Nato så kommer grunderna för vårt internationella engagemang förändras och få ett tydligare fokus på vårt närområde och den gemensamma försvarsplaneringen för norra Europa och Arktis.

Försvarets huvudinriktning kommer vara det nationella försvaret och till avsevärt mindre del fokusera på internationella insatser av mer expeditionär typ. Vi behöver ta höjd för att kunna ha förband och eller förmågor baserade i våra grannländer under längre perioder, exempelvis Baltikum, inom ramen för Natogemensamma initiativ, till exempel Forward Enhanced Presence. Det kan även handla om att stödja fredsbevarande insatser med till exempel tekniskt systemstöd, logistik, reservdelsförsörjning som en del i ett logistikcentrum. På motsvarande sätt kommer vi behöva skapa förutsättningar för allierade förband att kunna transitera, gruppera, öva, förrådsställa och/eller verka från/på/genom svenskt territorium. Försvarsmakten behöver även ha förmåga att med vissa förmågor, till exempel transporter, stödja andra delar av totalförsvaret som stödjer annat land, till exempel vid naturkatastrofer eller omfattande räddningstjänstinsatser. Tyngdpunkten bör dock ligga på deltagande baserat på den Natogemensamma försvarsplaneringen och upprätthållandet av den nationella beredskapen i vårt närområde. Sverige kan även fortsättningsvis delta i insatser inom ramen för FN och OSSE men detta bör då ske efter särskilda beslut och vara baserat på individuell frivillighet.

Försvarsmaktens personal

Försvarsmaktens personal är dess viktigaste resurs och mycket behöver göras för att säkerställa en god tillgång på dugliga och professionella ledare som kan verka som förbandschefer i kris och krig. Detta gäller även flera kategorier av nyckelpersonal, till exempel flygförare, fartygschefer, artilleriofficerare m.fl. och olika personalkategorier med specialiserad teknisk inriktning inom samtliga vapengrenar. Officerskåren som helhet måste ha en åldersstruktur och fysisk status som motsvarar de krav som ställs för att kunna föra ett aktivt befäl under kris och krig. Utgångspunkten måste vara en bred bas av yngre befäl som utgör grund för urval till högre befattningar redan vid relativt ung ålder. I händelse av krig måste vi räkna även med omfattande förluster som snabbt behöver ersättas, vilket tydligt framgår av erfarenheterna från Ukraina. Det kommer inte finnas tid eller utbildare i tillräcklig omfattning för att under krig kalla in nya värnpliktiga, utan en väl tilltagen mobiliseringsreserv måste finnas och som snabbt kan repetitionsutbildas innan de tillförs ett förband med ersättningsbehov. Grundprincipen ska vara att varje krigsförband har en egen initial mobiliseringsreserv där personalen genomfört grundutbildning tillsammans med de krigsplacerade soldaterna. Ovanstående gäller i ännu större grad chefer på främst plutons-, kompani- och bataljonsnivå varför särskilt reservofficerarna är en viktig grupp.

Det måste finnas en god tillgång på reservofficerare utöver krigsorganisationens ramar och de måste ha hög professionalitet, vilket bör säkerställas genom att ge denna kategori förhöjd status i arbetslivet samt att reservofficerare inte skall kunna nekas att tjänstgöra/öva i Försvarsmakten. Tvärtom så ska det istället ses som en merit och värderas därefter i det civila. Utbildningen av yrkesofficerare bör tydligt kraftsamlas mot en hög professionalism och en mycket god förmåga att utbilda och leda krigsförband. Härvid bör personligt ledarskap och ingående kunskap om förbandets

organisation, stridsteknik samt uppträdande inom närmaste högre förbands ram särskilt prioriteras, varvid tonvikten skall ligga på praktiska kunskaper och färdigheter. Försvarsmakten bör även överväga möjligheten till karriärväxling för äldre yrkesofficerare, till exempel genom att officeren under den yrkesverksamma delen av livet erbjuds utbildningar på universitet/högskolor som kan komma andra delar av totalförsvaret till nytta.

Veteranfrågor

I över 70 år har Sverige bidragit med personal till olika internationella fredsinsatser. Under dessa år har totalt cirka 100 000 svenska kvinnor och män ställt upp för att bidra i arbetet för fred och stabilitet när det internationella samfundet har kallat. Många är de länder där våra veteraner tjänstgjort, men oavsett var insatserna har genomförts har de en sak gemensamt: De har alla inneburit stora personliga risker, umbäranden och slit för den enskilde. Till följd av detta har ett antal svenskar stupat under insatserna, och ett stort antal har kommit hem med fysiska eller psykiska sår, som för vissa har blivit till livslånga trauman. Trots Sveriges långvariga engagemang och vilja att ställa upp när det internationella samfundet kallat, var omhändertagandet och stödet till våra veteraner länge nästintill obefintligt. De åtgärder som genomförts på senare år är välkomna men långt ifrån tillräckliga. Fortfarande hamnar enskilda i kläm, vilket är fullständigt oacceptabelt. Idag hänförs begreppet veteran enbart till de som genomfört utlandsuppdrag, men Sverigedemokraterna verkar för att vidga begreppet till att omfatta även personal som tjänstgjort nationellt.

Frivilligorganisationerna

En synnerligen viktig del i folkförankringen av försvarsviljan utgörs av frivilligorganisationerna. De utgör därutöver såväl en rekryteringsgrund som en plattform för personlig kompetensutveckling inom en rad specialområden som är av synnerligen stor vikt för totalförsvarets kompetensförsörjning. Frivilligorganisationerna ska ha ett nära samarbete med och stöd av Försvarsmakten i sin verksamhet, varvid det är av synnerligen stor vikt att de medel som Försvarsmakten får utnyttja för frivilligverksamhet också till fullo utnyttjas. Hemvärnet bör kompletteras med ett återinförande av driftvärnet för att skydda kritisk infrastruktur. Såväl hemvärn som driftvärn ska utrustas med modern materiel, samövas med såväl Försvarsmakten som övriga totalförsvarsmyndigheter samt kunna innehålla en mycket hög insatsberedskap.

Försvarsmaktens materielanskaffning och materielförsörjning

Tillgången på modern materiel i tillräcklig omfattning är av yttersta vikt för Försvarsmaktens förmåga att lösa sina huvuduppgifter. Materieltillgången måste säkerställas så att det finns en tillräcklig disponibel reserv att tillgå i händelse av att

ordinarie förlagringsplatser inte är tillgängliga vid mobilisering eller att viktiga komponenter är under omsättning. Kriget i Ukraina visar tydligt att även kvantitet är en kvalitet i sig och bidrar kraftigt till stridskrafternas uthållighet, även om materielen i sig inte är av modernaste snitt. De ledande principerna för Försvarsmakten materielförsörjning bör därför vara:

- Att de operativa förbanden har god tillgång till materiel och ammunition som säkerställer en operativ uthållighet efter mobilisering på minst tre månader.
- Att Försvarsmaktens operativa förmåga säkerställs under det att kritiska system ersätts eller fasas in.
- Att Försvarsmakten har mycket god kontroll över materielens skick och förvaring samt förmåga att snabbt omfördela till där behov finns/förväntas uppstå.
- Att det finns god tillgång på vapen, ammunition, läkemedel och förbrukningsmateriel för att täcka minst 3 månaders intensiv krigföring.
- Att vapen, ammunition och övrig materiel, t ex reservdelar, är kompatibla (inklusive förrådsbenämnda/nummersatta för smidigt gemensamt tillhandahållande) med allierade nationers i vårt närområde.

Forskning och utveckling (FoU)

Statligt finansierad forskning och utveckling är grundläggande för vår försvarsindustri och bör koncentreras till områden där vi är framgångsrika. De produkter som svensk försvarsindustri har att konkurrera med på världsmarknaden är nästan uteslutande initierade genom statliga FoU-anslag. Det starka intresset i försvarshänseende innebär att avsteg och tillämpning av undantag från EU-rättens grundprinciper om statsstöd är motiverade och måste användas. Förvärv av svensk högteknologisk försvarsmateriel medför även en stark återföring till samhällsekonomin, bland annat genom direkta arbetstillfällen och utökade exportmöjligheter.

Inriktning för armén

En fältarmé med olika typer av brigader, kompletterat med ett nationellt lokalförsvaret som försvarar strategiska knutpunkter och infallsportar, är nödvändigt om hela Sverige ska kunna försvaras. För att kunna nå ett avgörande måste brigaderna kunna insättas samordnat och kraftsamlat varför divisionsledningsförmåga och förstärkningsförband måste finnas tillgängliga. Divisionerna kommer även att behöva tillföras olika typer av förstärkningsförband, i syfte att underlätta skydd, rörlighet, understöd och underhåll. Vissa förstärkningsförband bör vara särskilt utbildade taktiska enheter för strid i urbaniserad terräng vilka skall kunna verka inom hela landet. För försvar av särskilt viktiga platser, såsom flygplatser, hamnar och andra förbindelsepunkter, bör ett antal lokalförsvarsförband sättas upp. Bataljonerna bör så långt som möjligt vara bemannade med lokalt rekryterade värnpliktiga/överföringsvärnpliktiga samt samövas med hemvärn/driftvärn. I och med att värnplikten återigen har aktiverats kommer lokalförsvarsförbanden efter hand att kunna personalförsörjas genom överföring av äldre värnpliktiga från fältarmén. För att klara av att utbilda och repetitionsöva samt

förrådshålla dessa lokalförsvarsförband finns det på sikt ett behov av att göra en översyn av den nuvarande organisationens uppbyggnad.

Inriktning för marinen

En modern, välutbildad och insatsberedd marin är en förutsättning för att Sverige och Östersjöområdet, inklusive de maritima underhållslinjerna till de baltiska staterna och Finland, effektivt ska kunna försvaras i samverkan med övriga länder i Östersjöregionen. Dimensioneringen av de marina förband som ska lösa dessa uppgifter måste ske med beaktande av att Sverige är den nation som har längst kust i Europa – 270 mil. Därutöver måste även beaktas att Sverige i och med ett Natointräde kommer att vara en central del i att bevaka och skydda förbindelserna över östra Östersjön på ett helt annat sätt än hittills. Marina operationer måste kunna planeras och genomföras inom detta inom ramen för Nato för att säkerställa att motståndarens marina stridskrafter inte kan verka inom området. Vidare måste hänsyn tas till att antalet tillgängliga fartyg alltid är lägre än det nominella antalet, på grund av exempelvis underhållsåtgärder. Ett antal av flottans fartygstyper riskerar i dagsläget att antalsmässigt understiga en sådan nivå att flottan kan lösa ut sina operativa uppgifter. På grund av detta måste ytterligare fartyg införskaffas under närmast följande försvarsbeslutsperioder. När det gäller utvecklingen av svenska sjöstridsförmågor så bör särskilt vår kompetens inom undervattenskrigföring prioriteras och övriga sjöstridsförmågor utvecklas i långsiktig samverkan med Nato så att optimal sammansättning av de gemensamma operativa förbanden uppnås.

För skydd av vår kustlinje och för att skydda de strategiskt viktiga inloppen till våra baser och hamnar så är operativt rörliga amfibieförband med långräckviddiga sjömålsrobotar av yttersta vikt. De kan snabbt omgrupperas från ett område till ett annat och deras taktiska rörlighet inom ett operationsområde medger utspridd gruppering med möjlighet till kraftsamlad eldgivning mot motståndarens fartygsgrupper. För att uppnå optimal operativ effekt ska dessa förband ha god förmåga att samverka med flygvapnet, både för övervakning/överföring av måldata och för kombinerade vapeninsatser. Marinens ytstridsfartyg och basområden kommer att vara prioriterade mål för en angripare vid ett anfall mot Sverige. För deras skydd så kommer det krävas förmåga avseende skydd mot fjärrstridmedel (kryssningsrobotar, långräckviddiga flygburna sjömålsrobotar) men även för närförsvar mot taktiska flygangrepp och sjömålsrobotar med kortare räckvidd men även mot attackhelikoptrar baserade på fartyg såväl som på ockuperade delar av landet. Det är därför viktigt att marinen delar en gemensam lägesbild med flygvapnet så att hot kan identifieras och i tid bekämpas men även att samtliga vapengrenar besitter god förmåga att utföra till tid och rum samordnat skydd mot motståndarens flygstridskrafter.

Inriktning för flygvapnet

Flygvapnet är den vapengren som har den högsta förmågan att snabbt och med hög effekt kunna identifiera, lokalisera och bekämpa en potentiell motståndare. Ett starkt flygvapen utgör därför även en väsentlig del av totalförsvarets förmåga att avhålla en angripare från att med militära medel angripa Sverige. Flygvapnets beredskap och

uthållighet är därför av vital betydelse för landets försvar och måste i alla lägen prioriteras. Den snabba materiella och teknologiska utvecklingen inom flygvapnets verksamhetsområde kräver därför kontinuerlig modernisering, förnyelse samt utveckling av taktik och samverkan med allierade stridskrafter. Försvarsmakten bör därför i närtid utreda huruvida nationellt utvecklade och producerade flygstridskrafter (därmed avses hela systemet, från flygplan till ammunition och ledningsinfrastruktur) är optimalt eller om Sverige istället borde närma sig en Natogemensam lösning, i syfte att kunna tillgodogöra sig gemensamma underhålls- och ledningsförhållanden (ammunition, reservdelar, interoperabilitet mellan ledningssystem etc.). Att utbilda och vidareutbilda piloter innebär stora kostnader och det tar lång tid att ersätta (förtids-)avgången personal.

Försvarsmakten måste därför tillse att det finns tillräckliga incitament för denna personalkategori att kvarstå i Försvarsmakten alternativt att kvarstå i krigsorganisationen efter avslutad aktiv tjänstgöring, under bibehållande av flygförmågan. Kriget i Ukraina har tydligt påvisat Rysslands förmåga och vilja att använda långräckviddiga robotsystem för att angripa såväl strategiska som taktiska prioriterade militära mål, civil samhällskritisk infrastruktur samt rent civila mål som potentiellt på ett menligt sätt skulle kunna påverka den allmänna motståndsviljan. Försvarsmakten bör därför ha en god förmåga att avvärja såväl flygangrepp som angrepp med fjärrstridsmedel, till exempel kryssningsrobotar och markrobotar. Flygvapnet bör därför ha en god förmåga att samverka med mark- och marinförband för att försvara luftrummet. Flygvapnet bör fortsätta och intensifiera förberedelserna för att snabbt kunna genomföra spridning till (tillfälliga) krigsbaser samt säkerställa att det finns en uthållig underhållsorganisation som kan genomföra omladdning, fältreparationer samt återhämtning för flygande personal som anpassas mot den planerade utökningen av flygvapnet. Vid planering av dessa tillfälliga baser bör Försvarsmaktens krav på hinderfria områden beaktas i samhällsbyggnadsplaneringen.

Sven-Olof Sällström (SD)

Björn Söder (SD)

Lars Wistedt (SD)

Lars Larsson (SD)